

Міністерство освіти і науки України
Державний торговельно-економічний університет
Вінницький торговельно-економічний інститут
Університет Яна Кохановського (м. Кельце, Польща)
Folkuniversitetet (м. Уппсала, Швеція)
Технологічний парк (м. Кельце, Польща)
Технологічний університет (м. Кельце, Польща)
Гуманітарно-економічна академія (м. Лодзь, Польща)
Яський університет ім. А. Й. Кузи (м. Яси, Румунія)

СОЦІАЛЬНО-ПОЛІТИЧНІ, ЕКОНОМІЧНІ ТА ГУМАНІТАРНІ ВИМІРИ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ІНТЕГРАЦІЇ УКРАЇНИ

**ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ
XIII Міжнародної науково-практичної конференції**

14-16 травня 2025 року

Частина II

**Вінниця-Луцьк
2025**

Соціально-політичні, економічні та гуманітарні виміри європейської інтеграції України: зб. наук. пр. XIII Міжнар. наук.-практ. конф., м. Вінниця-Луцьк, 14-16 травня 2025 р. Вінниця, 2025. Ч. 2. 498с.

У збірнику наукових праць Міжнародної науково-практичної конференції розглядаються питання управління інноваційно-інвестиційним розвитком підприємства та регулювання соціальних проблем в сучасних умовах; сучасної парадигми менеджменту та публічно-владної діяльності; проблеми обліково-аналітичного, контрольного та інформаційного забезпечення управління підприємства; фінансовий механізм забезпечення соціально-економічного розвитку країни. Досліджуються інноваційні моделі та інформаційні технології в науці, освіті, економіці; теоретичні та практичні аспекти сучасного підприємництва та торгівлі; актуальні проблеми та перспективи розвитку маркетингових технологій в умовах євроінтеграції; теоретичний та прикладний аспекти проблем розвитку індустрії гостинності та харчової промисловості; історичні, філософські, соціально-психологічні та правові аспекти державотворчих процесів в умовах глобалізованого суспільства. Висвітлюються теоретичні та практичні аспекти розвитку студентського спорту в системі фізичного виховання ЗВО; інтерактивні технології та методи навчання як засіб формування іншомовної професійної компетенції.

Розраховано на науковців, спеціалістів, викладачів, аспірантів, здобувачів вищої освіти.

Редакційна колегія:

Голова редакційної колегії – **Замкова Н. Л.**, д-р філос. наук, професор

Відповідальний секретар – **Мартинова Л. Б.**, д-р екон. наук, професор

Члени редакційної колегії:

Іваницька Н. Б., д-р філол. наук, професор, **Поліщук І. І.**, д-р екон. наук, професор, **Хачатрян В. В.**, д-р екон. наук, професор, **Чорна Н. М.**, д-р іст. наук, професор, **Бондар А. А.**, канд. наук з фіз. виховання і спорту, доцент, **Гнидюк І. В.**, канд. екон. наук, доцент, **Гусак Л. П.**, канд. пед. наук, доцент, **Крупельницька І. Г.**, канд. екон. наук, доцент, **Махначова Н. М.**, канд. екон. наук, доцент, **Тернова А. С.**, канд. техн. наук, доцент, **Хом'яченко С. І.**, канд. юрид. наук, доцент

Наукові роботи друкуються в авторській редакції.

ISBN 978-966-918-182-4

ЗМІСТ

ТЕОРЕТИЧНІ ТА ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ СУЧАСНОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА ТА ТОРГІВЛІ

Андрусенко Н. В., кандидат економічних наук, доцент Вінницький торговельно-економічний інститут ДТЕУ ОЦІНКА ЯКОСТІ І БЕЗПЕКИ ФЕРМЕНТОВАНИХ МОЛОЧНИХ НАПОЇВ НА СУЧАСНОМУ РИНКУ УКРАЇНИ.....	10
Василишина О. В., кандидат педагогічних наук, доцент Вінницький торговельно-економічний інститут ДТЕУ ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ І ДИДАКТИЧНІ ЗАВДАННЯ ДЛЯ ОСОБИСТІСНО-ОРІЄНТОВАНОГО РОЗВИТКУ СТУДЕНТІВ ТА ПІДВИЩЕННЯ ЇХНЬОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ.....	22
Власенко І. Г., доктор медичних наук, професор Вінницький торговельно-економічний інститут ДТЕУ МІКРОБІОЛОГІЧНА БЕЗПЕЧНІСТЬ ХАРЧОВИХ ПРОДУКТІВ.....	31
Гирич С. В., кандидат технічних наук, доцент Вінницький торговельно-економічний інститут ДТЕУ СПОЖИВНІ ВЛАСТИВОСТІ ТА КЛАСИФІКАЦІЯ ЕЛЕКТРОННИХ СИГАРЕТ.....	39
Сіренко С. О., кандидат технічних наук, доцент Вінницький торговельно-економічний інститут ДТЕУ ТОВАРОЗНАВЧІ АСПЕКТИ ДОСЛІДЖЕННЯ РИНКУ МІНЕРАЛЬНИХ ДОБРИВ В УКРАЇНІ.....	49
Тернова А. С., кандидат технічних наук, доцент Вінницький торговельно-економічний інститут ДТЕУ ЗОВНІШНЬОТОРГОВЕЛЬНА ДІЯЛЬНІСТЬ ВІННИЦЬКОЇ ОБЛАСТІ: АНАЛІЗ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ.....	58
Шарко В. В., доктор економічних наук, професор Вінницький торговельно-економічний інститут ДТЕУ, Савіцький А. В., доктор економічних наук, доцент ВСП «Хмельницький політехнічний фаховий коледж НУ «Львівська політехніка», Гавенко М. С., доктор філософії Вінницький кооперативний інститут ДІДЖИТАЛІЗАЦІЯ БІЗНЕС ПРОЦЕСІВ ПІДПРИЄМСТВ ТОРГІВЛІ: ОМНІКАНАЛЬНІСТЬ ТА КАТЕГОРІЙНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ.....	71

Семко Т. В., кандидат технічних наук, доцент
Вінницький торговельно-економічний інститут ДТЕУ
РЕГІОНАЛЬНІ ОСОБЛИВОСТІ ПОДІЛЬСЬКОГО КОРОВАЮ..... 238

Фіалковська Л. В., кандидат технічних наук, доцент
Вінницький торговельно-економічний інститут ДТЕУ
ДОСЛІДЖЕННЯ ТЕХНОЛОГІЇ СУШІННЯ ЗЕРНОВИХ КУЛЬТУР..... 246

Чорна Н. М., доктор історичних наук, професор
Вінницький торговельно-економічний інститут ДТЕУ
**ЛОКАЛЬНА ГАСТРОНОМІЯ ЯК ТРЕНД ІНДУСТРІЇ ГОСТИННОСТІ ТА
МАРКЕР КУЛЬТУРНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ..... 255**

**ДЕРЖАВОТВОРЧІ ПРОЦЕСИ В УМОВАХ
ГЛОБАЛІЗОВАНОГО СУСПІЛЬСТВА: ІСТОРИЧНІ,
ФІЛОСОФСЬКІ, СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНІ ТА ПРАВОВІ
АСПЕКТИ**

Бахновська І. П., кандидат юридичних наук, доцент
Вінницький торговельно-економічний інститут ДТЕУ
**ОСОБЛИВОСТІ ЗДІЙСНЕННЯ ПРЕДСТАВНИЦТВА В УМОВАХ
ВОЄННОГО СТАНУ..... 263**

Білоус І. М., кандидат юридичних наук, доцент
Вінницький торговельно-економічний інститут ДТЕУ
**ПОРУШЕННЯ ПРАВ ТА СВОБОД ЛЮДИНИ ПРАЦІВНИКАМИ
ПОЛІЦІЇ..... 272**

Кокарча Ю. А., кандидат політичних наук, доцент
Вінницький торговельно-економічний інститут ДТЕУ
**СВОБОДА ВОЛІ В УМОВАХ ПОЛІТИЧНОЇ МАНІПУЛЯЦІЇ:
ФІЛОСОФСЬКИЙ АНАЛІЗ ОСОБИСТОГО ВИБОРУ В
ДЕМОКРАТИЧНОМУ СУСПІЛЬСТВІ..... 278**

Костюк Н. П., кандидат юридичних наук, доцент
Вінницький торговельно-економічний інститут ДТЕУ
**ПОРІВНЯЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА КВАЛІФІКАЦІЇ ДЕЗЕРТИРСТВА ТА
УХИЛЕННЯ ВІД ПРИЗОВУ НА ВІЙСЬКОВУ СЛУЖБУ ПІД ЧАС
МОБІЛІЗАЦІЇ, НА ОСОБЛИВИЙ ПЕРІОД, НА ВІЙСЬКОВУ СЛУЖБУ ЗА
ПРИЗОВОМ ОСІБ ІЗ ЧИСЛА РЕЗЕРВІСТІВ В ОСОБЛИВИЙ ПЕРІОД..... 284**

Пипяк М. І., кандидат юридичних наук, доцент
Вінницький торговельно-економічний інститут ДТЕУ
ЄВРОІНТЕГРАЦІЯ ЗАКОНОДАВСТВА ЯК ЕЛЕМЕНТ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ..... 290

Слободиська О. А., кандидат історичних наук, доцент
Вінницький торговельно-економічний інститут ДТЕУ
**ДИДАКТИЧНИЙ ПОТЕНЦІАЛ НАСТІЛЬНИХ ІГОР У ФОРМУВАННІ
КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ СТУДЕНТІВ ВИЩОЇ ШКОЛИ..... 298**

Сухоребра Т. І., доктор юридичних наук, доцент Вінницький торговельно-економічний інститут ДТЕУ ТЕОРЕТИКО-ПРАВОВІ АСПЕКТИ АДМІНІСТРАТИВНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ.....	306
Хом'яченко С. І., кандидат юридичних наук, доцент Вінницького торговельно-економічного інституту ДТЕУ ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ОХОРОНИ ДОВКІЛЛЯ ПІД ЧАС ЗБРОЙНИХ КОНФЛІКТІВ.....	311
Чайка І. В., доктор філософії в галузі психології, доцент Вінницький торговельно-економічний інститут ДТЕУ ЗАДОВОЛЕНІСТЬ ШЛЮБОМ ЯК ПОКАЗНИК ОЦІНКИ ПОДРУЖНИХ ВЗАЄМИН.....	318
Штифурак В. Є., доктор педагогічних наук, професор Вінницький торговельно-економічний інститут ДТЕУ ДЕТЕРМІНАНТИ КОМУНІКАТИВНОЇ ЗРІЛОСТІ МАЙБУТНІХ ПСИХОЛОГІВ З УРАХУВАННЯМ ТИПОВИХ ВІКОВИХ ТЕНДЕНЦІЙ.....	327
Шуй Н. В. Вінницький торговельно-економічний інститут ДТЕУ ПРОФІЛАКТИКА ЕМОЦІЙНОГО ВИГОРАННЯ В СОЦІАЛЬНИХ ПРАЦІВНИКІВ.....	334

ТЕОРЕТИЧНІ ТА ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ СТУДЕНТСЬКОГО СПОРТУ В СИСТЕМІ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ ЗВО.

Бондар А. А., кандидат наук з фізичного виховання і спорту, доцент Вінницький торговельно-економічний інститут ДТЕУ УДОСКОНАЛЕННЯ ФІЗИЧНОЇ ПІДГОТОВЛЕНOSTІ ФУТБОЛІСТІВ НА ЕТАПІ СПЕЦІАЛІЗОВАНОЇ БАЗОВОЇ ПІДГОТОВКИ	341
Пуздимір М. І., доцент Вінницький торговельно-економічний інститут ДТЕУ ПЕРІОДИЗАЦІЯ ТРЕНУВАНЬ СТУДЕНТІВ-ЛЕГКОАТЛЕТІВ В РІЧНОМУ МАКРОЦИКЛІ.....	347
Рогаль І. В. Вінницький торговельно-економічний інститут ДТЕУ НАВЧАННЯ ТЕХНІКИ ВОЛЕЙБОЛУ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ.....	352
Сальникова С. В., кандидат наук з фізичного виховання і спорту, доцент Вінницький торговельно-економічний інститут ДТЕУ ДОСВІД ВИКОРИСТАННЯ ЗАСОБІВ ПЛАВАННЯ ТА АКВАФІТНЕСУ У РЕАБІЛІТАЦІЇ ОСІБ З НАСЛІДКАМИ ТРАВМУВАННЯ КОЛІННОГО СУГЛОБУ.....	358

2. Радчук Г. К., Козак О. В. Розвиток асертивності особистості в контексті актуалізації лідерського потенціалу. Особистісне зростання : теорія і практика : матеріали IV Міжнар. наук.-практ. конф., м. Житомир, 21 квітня 2020 р. Житомир, 2020. 142-144 с. URL: <https://bit.ly/40T19w4>
3. Штифурак В. Є. Психологія. Опорний конспект лекцій : Видавничо – редакційний відділ ВТЕІ КНТЕУ, 2018р. 61с.
4. Штифурак В. Є. Правові основи соціально – педагогічної підтримки материнства й дитинства в сучасній Україні : міжнародне законодавство. Професійна підготовка фахівців у вимірі нових освітніх реалій: український і зарубіжний досвід : монографія. Івано – Франківськ : НАІР, 2019. С.204.
5. Штифурак В. Є., Штифурак В. С., Бурлака Н. І Психологія соціального впливу у процесі групової роботи. Монографія. Редакційно-видавничий відділ : ВТЕІ ДТЕУ, 2023 р. 339 с.
6. Argyle Michael The Psychology of happiness, 2nd edition, 2003. 271s.

УДК 364.3-052:159.9.072

Шуй Н. В.

ORCID <https://orcid.org/0000-0003-3860-0418>

Вінницький торговельно-економічний інститут ДТЕУ

ПРОФІЛАКТИКА ЕМОЦІЙНОГО ВИГОРАННЯ В СОЦІАЛЬНИХ ПРАЦІВНИКІВ

У статті розглядається проблема емоційного вигорання серед соціальних працівників в умовах сучасних викликів в Україні. Акцентується увага на факторах, що сприяють виникненню вигорання, та його негативному впливу на якість надання соціальних послуг. Обґрунтовано необхідність комплексної профілактики емоційного вигорання на державному, організаційному, індивідуальному та соціальному рівнях. Запропоновано модель профілактичних заходів, що враховує індивідуальні потреби працівників та передбачає системну роботу різних соціальних інститутів.

Ключові слова: *емоційне вигорання, соціальні працівники, профілактика, ментальне здоров'я, психологічна підтримка.*

Постановка проблеми. В умовах сучасних реалій України, позначених війною та економічною нестабільністю, особливої гостроти набуває проблема емоційного вигорання серед соціальних працівників. Ці фахівці щодня стикаються з травматичними досвідами, болем та складними життєвими обставинами своїх клієнтів, що призводить до значного емоційного навантаження та хронічного стресу. Незважаючи на значущість їхньої ролі у наданні допомоги та підтримки, соціальні працівники часто стикаються з перевантаженням, недостатньою підтримкою та обмеженими ресурсами, що підвищує ризик розвитку емоційного вигорання. Емоційне вигорання негативно впливає не тільки на самих працівників, призводячи до виснаження, демотивації та плинності кадрів, але й на якість надання соціальних послуг населенню. Виснажені працівники можуть бути менш ефективними та чуйними, що погіршує ситуацію вразливих груп населення, які потребують їхньої допомоги. Таким чином, існує нагальна потреба у розробці та впровадженні ефективних стратегій профілактики емоційного вигорання серед соціальних працівників на різних рівнях: державному, організаційному, індивідуальному та соціальному. У статті буде розглянуто комплексний підхід до профілактики емоційного вигорання, що враховує індивідуальні потреби працівників та передбачає скоординовані дії на різних рівнях соціальної системи.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблему емоційного вигорання почали активно досліджувати у зарубіжній психології ХХ століття Г. Дж. Фройденбергер (H. J. Freudenberger), К. Масlach (C. Maslach), В. Пелман (B. Pelman), Е. Гарман (E. Harman), Х. Куунаарпуу (H. Kuunarpuu) та К. Кондо (K. Kondo).

Впродовж останнього десятиліття здійснено ґрунтовний аналіз проблеми емоційного вигорання у соціальних працівників, що відображено у дослідженнях українських науковців О. Бутиліної, О. Доценко, О. Романовської, Т. Ронгинської, С. Лукомської, В. Наумової, О. Коцкович, В. Шевчук.

Мета статті: розкрити особливості профілактичної роботи з попередження емоційного вигорання в соціальних працівників на різних рівнях: державному, організаційному, індивідуальному та соціальному.

Виклад основного матеріалу. Сьогодні термін «емоційне вигорання» часто вживають як тотожний поняттю «професійного вигорання», що є доволі суперечливо, оскільки відомо лише про наявні каузальні зв'язки між явищами. Щоб простежити взаємообумовленість понять, звернімось до твердження О. Бутиліної: «професійне вигорання передбачає особистісну деформацію, що розвивається з часом на фоні емоційної нестабільності (яка призводить до емоційного вигорання), напруження та цілковитого включення в професійну діяльність » [2;3].

Поняття «емоційне вигорання» вперше застосовано Г. Дж. Фройденбергером на позначення психічного стану людини, якому характерні відчуття емоційної спустошеності, втоми та редукції професійних досягнень. Науковець стверджував, що синдром вигорання характерний для представників допоміжних професій за умов інтенсивного та тривалого спілкування з клієнтами [10]. З точки зору В. Пелмана та Е. Гармана емоційне вигорання цілісно впливає на людину як організм, який складається з взаємопов'язаних систем, що належать до різних сфер особистості: фізіологічної (фізичне виснаження), афективно-когнітивної (емоційне виснаження та деперсоналізація) та поведінкової (симптоматичні типи поведінки, зниження робочої продуктивності) [12]. У роботах К. Маслач та С. Джексон емоційне вигорання визначається як синдром, що характеризується фізичним, емоційним та когнітивним виснаженням. Цей стан часто зустрічається у представників професій, пов'язаних із допомогою людям [11]. Український науковець, Юрій Жогно, досліджуючи емоційне вигорання, звертає увагу на суб'єктивне забарвлення емоцій, підкреслює їх виняткове місце в психічному житті, вважає емоційне виснаження основним симптомом емоційного вигорання [7]. Виходячи з вищевикладеного, простежується відносна стійкість поглядів на основну дефініцію дослідження та її компонентне наповнення.

Арлі Расел Хохшильд зазначає, що соціальні працівники – це одна з багатьох професій, в якій працівники повинні регулювати свої емоції під час взаємодії з клієнтами, колегами та керівництвом, що передбачає обмірковування того, які емоції виражати, незалежно від їхньої справжності, або ж, навпаки, приховування відчуттів, які не слід демонструвати [9]. Постійне витіснення емоцій, «підміна» емоційних реакцій та емоційне відчуження посилюють ризик виникнення емоційного вигорання в соціальних працівників. В даному контексті емоційне вигорання постає деструктивним фактором, що негативно впливає як на соматичне та психоемоційне здоров'я фахівця, так і на ефективність його професійної діяльності. Зниження рівня професійної мотивації, емоційне нерозуміння та деперсоналізація можуть суттєво знизити якість соціальних послуг, порушити комунікативну взаємодію з клієнтами та створити додаткові ризики для їхнього благополуччя. Крім того, емоційне вигорання здатне негативно впливати на особисте життя працівника, який працюючи в умовах війни, отримує більше навантаження. До звичайного емоційного навантаження додаються переживання соціальних працівників за себе, свої родини та тих, кому вони допомагають, а також перешкоди в роботі, зумовлені відсутністю базових зручностей (світла, тепла), перервами у зв'язку, небезпекою повітряних атак та загальною психологічною напруженістю.

Виходячи з вищевикладеного вважаємо необхідним проведення систематичної та комплексної профілактики емоційного вигорання серед соціальних працівників.

Відповідна профілактична робота, на наш погляд, має здійснюватись на кількох рівнях, а саме на: державному, організаційному, індивідуальному (або особистісному) та соціальному. Держаний рівень в даній моделі передбачає: створення комплексних програм з профілактики емоційного вигорання серед соціальних працівників на національному рівні, стабільне фінансування та ресурсне забезпечення цих програм; прийняття законів та нормативних актів, спрямованих на захист прав соціальних працівників та створення сприятливих умов для їхньої роботи; підвищення престижу професії; забезпечення фінансової

стійкості; співпрацю з міжнародними організаціями. На організаційному рівні доцільно оптимізувати робоче навантаження (уникаючи перенавантаження та встановлюючи реалістичні терміни виконання завдань); створити сприятливе робоче середовище (зокрема психологічно комфортний робочий простір); забезпечувати необхідними ресурсами (надання працівникам необхідної інформації та матеріалів для роботи); організувати підвищення кваліфікації та професійний розвиток (які відповідатимуть реальним потребам соціальних працівників); передбачити можливість для відпочинку та відновлення (кімнати відпочинку, спортивні програми); застосовувати систему супервізії та професійної підтримки. Індивідуальний або особистісний рівень передбачає глибинну роботу з собою, оскільки спрямований на : розвиток навичок саморегуляції та емоційного інтелекту (вміння розуміти свої емоції та причини їх виникнення, вміння керувати емоціями, розвиток емпатії); проходження особистої психотерапії; навчання технік самодопомоги; створення балансу між роботою та особистим життям (встановлення чітких меж, планування відпочинку, хобі, спілкування, дотримання сімейних традицій та ритуалів); підтримку фізичного здоров'я (режим сну, збалансоване харчування). Соціальний рівень стосується підтримки з боку суспільства та спрямований на підвищення престижу та визнання праці соціальних працівників; формування позитивного іміджу професії; підтримку та захист прав [1; 4; 5; 6; 8].

Висновки. Отже, профілактика емоційного вигорання є постійним процесом, який потребує усвідомлення та активної участі як з боку держави, так і з боку керівництва, працівників та суспільства. На наше переконання саме комплексна робота буде запорукою успішної профілактики емоційного вигорання. Але важливо також пам'ятати, що кожен соціальний працівник – це особистість, яка має індивідуальні потреби та особливості, тому їх варто враховувати при розробці та впровадженні програм профілактики на місцях.

Перспективу подальших досліджень вбачаємо в розвитку компонентів емоційного інтелекту особистості (EQ), а саме у вдосконаленні навичок саморегуляції емоційної сфери через: окреслення змісту та структури

саморегуляції емоційної сфери соціальних працівників; вдосконалення теоретичних положень щодо саморегуляції емоційної сфери у соціальних працівників; створення покрокових інструкцій для розвитку та корекції саморегуляції емоційної сфери соціальних працівників.

Список використаних джерел:

1. Булах І. В. Психологічні чинники емоційного вигорання у майбутніх психологів. Київ, 2022. 67 с.
2. Бутиліна О. В., Бугай К. Є. Професійне вигорання фахівців із соціальної роботи в умовах воєнного стану // SOCIOПРОСТІР: міждисциплінарний електронний збірник наукових праць з соціології та соціальної роботи. 2022, № 12. С. 24–32. <https://doi.org/10.26565/2218-2470-2022-12-03>
3. Бутиліна О., Радченко Н. Розвиток soft skills як чинник підвищення ефективності діяльності соціальних працівників. SOCIOПРОСТІР. 2020. № 9. С. 38–45.
4. Вознюк Н. В. Професійне вигорання фахівців соціальної сфери. Соціальна робота в Україні: теорія і практика. 2015. № 1-4. С. 167–176.
5. Главацька О. Л. Попередження та подолання професійного вигорання соціальних працівників. Науковий вісник ужгородського університету. Серія: «Педагогіка. Соціальна робота». 2019. Вип. 2 (45). С. 41–45.
6. Денишук І. П. Попередження емоційного вигорання та підвищення стресостійкості педагогів під час війни. Імідж сучасного педагога. 2023. № 3 (210). 89–95
7. Жогно Ю. П. Психологічні особливості емоційного вигорання педагогів : дисертації на здобуття наукового ступеня кандидата психологічних наук. Одеса, 2009. 249 с.
8. Процик І. С., Романська О. Б. Емоційне вигорання працівників як гальмівний чинник розвитку підприємства в умовах розширення міжнародних економічних відносин. Менеджмент та підприємництво в Україні: етапи становлення і проблеми розвитку. 2021. № 2 (6). С. 99–105.
9. Шевчук В. В. Сучасні підходи до визначення категорії «емоційного вигорання». Габітус. 2020. № 17. С. 123–130.

10. Freudenberger H. Staff burn-out. Journal of Social Issues. 1974. No. 30. P. 159–166.
11. Maslach C., Jackson S. The measurement of experienced burnout. Journal of Organizational Behavior. 1981. No. 2. P. 99–113.
12. Perlman B., Hartman E. Burnout: summary and future research. Human relations. 1982. No. 35.

Наукове видання

***СОЦІАЛЬНО-ПОЛІТИЧНІ,
ЕКОНОМІЧНІ ТА ГУМАНІТАРНІ
ВИМІРИ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ІНТЕГРАЦІЇ
УКРАЇНИ***

**ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ
XII Міжнародної науково-практичної конференції**

14-16 травня 2025 року

Частина II

Редактор: Фатєєва Т.
Комп'ютерна верстка: Шуляк Н.

Підп. до друку 2025 р. Формат 60х84/16. Папір офсетний
Друк ксероксний. Ум. друк. арк. 34,41.
Обл.-вид. арк. 23,76. Тираж . Зам. №

Редакційно-видавничий відділ ВТЕІ ДТЕУ
21000, м. Вінниця, вул. Хмельницьке шосе, 25